

Obsah :

	Stránka
Předmluva	5—10
Úvod	11—19
Kap. I. XI. st. — Byzantská vzdělanost. — Šíření křesťanství na Rusi. — Vliv Byzance. — Ostromírovo evangelium. — Žaltář. — Sborníky. — Izborníki Svjatoslava.	20—24
Kap. II. Literární činnost ruských spisovatelů. — „Životy svatých“. — Sbližení „Životů“ s díly čistě uměleckými. — Kyjevsko-pečerská lavra, její literární působení. — Úřední systém ruský a bojovný duch epochy. — Mravní požadavky starobylých spisovatelů. — „Vypravování o sv. mučednících Borisu a Glěbovi“. — Jakub mnich. — „Vzpomínky a chvála knížeti Vladimírovi“	25—30
Kap. III. Ruští spisovatelé severní a jižní. — Luka Židžata. — Feodosij Pečerskij. — Životopis Feodosije. — Metropolita Ilarion. — „Slovo o zákoně a dobrotivosti“. — Chvála Vladimíru Svatému.	31—35
Kap. IV. Kliment Smoljatič a Kiril Turovskij. — Pouti na křesťanský východ. — „Putování opata Daniele“. — Poutník Dobryňa (mnich Antonij). — Poutnické družiny „kaliky“. — Vladimír Monomach. — „Poučení dětem“	36—43
Kap. V. Řecký a slovanský vliv na ruské letopisectví. — Kroniky a chronografy. — Ruský počáteční letopis. — Ráz ruských letopisů. — Souvislost s událostmi ruského politického života. — Nábožensko-mravní základy. — Pozdější snůšky. — Stopy nejstarších epických vypravování a písní	44—52
Kap. VI. Letopis — sbírka staroruských památek. — Spisovatelé, jejich stilisace, jazyk. — Odraz světového názoru a sympatií spisovatelů. — Epitheta. — Přirovnání. — Souzvuky. — Zvláštnosti malířství slovesného. — Plastická zobrazivost. — Snaha o samostatnější a reálnější malbu. — Líčení zjevů na obloze a zázraků. — Zázraky v světovém názoru starých dob. — Vyprávěči z povolání.	53—66
Kap. VII. Stará písněová kultura. — Podání o nejstarších knížatech. — První období literární tvorby ruské historické a bytové. — Tvůrčí tradice Kyjevské Rusi. — Historická a bohatýrská píseň. — Historické základy pozdějšího ruského eposu. — Podání o Iljovi Muromcovi. — O Dobryňjovi Nikitičovi. — O Aljošovi Popovičovi.	67—75
Kap. VIII. Symbolika básnického slova. — Symbolika přírody a přírodních zjevů. — Pohanská tradice této symboliky.	76—79
Kap. IX. Veliká legenda. — Smysl legendárního symbolismu. — Legendy ve světle dějin. — Křesťanské chápání legendární symboliky. — Apokryfy.	80—83
Kap. X. Příčiny úspěchu apokryfů. — Otázky, na které bylo odpověděti apokryfům. — Apokryfy starozákonní. — Eschatologické apokryfy. — Vliv bohomilského učení	84—91
Kap. XI. Pověsti s biblickými náměty a jmény. — Cyklus o Šalomounovi. — Poučné pověsti. — O Varlaamovi a Joasafovi. — Stefanit a Ichnilat.	92—97

- Kap. XII. Pověsti historické a fantastické. — Akir Velemoudrý. — Digenis Akrit. — Indické carství. — Alexandreida. — Dějiny Josefa Flavia. — Trojská válka. 98—106
- Kap. XIII. „Slovo o pluku Igorově“. — Historické události jako materiál pro námět pověsti. — Komposice „Slova“. — Báseň o Igorovi. — Báseň o Svjatoslavovi. — Politický cíl „Slova“. — Historický a umělecký význam „Slova“. 107—115
- Kap. XIV. Politické a kulturní poměry na Rusi ke konci XII. stol. — Novgorod. — Pskov. — Severovýchodní Rus. — Letopis Perejaslavlje Suzdalského. — Kyjevsko Pečerskij „Patěrik“. — Molení Daniele Zatočnicka. — Sloh Danielův. — Země Volyňská a Haličská. — Roman Mstislavič. — Zbytek poloveckého eposu. 116—126
- Kap. XV. Vpád Tatarů. — Porážka na Kalce. — Pokošení Rusi. — „Slovo o zkáze ruské země“. — „Pláč knížete Jurije“. 127—133
- Kap. XVI. Zápas s Litevci a Němci. — Kníže Alexandr Něvský. — „Život“ Alexandra Něvského. — „Pláč“ o smrti Alexandra Něvského. — „Vypravování o pravověrném knížeti Dovmontovi“. — „Vypravování o zavraždění knížete Michaela Tverského“. — Myšlenkový život na Rusi v XIII. st. — Serapion Vladimírský. — „Slova“ Serapiona Vladimírského. 134—141
- Kap. XVII. Pláče o neštěstích, jež postihla Rus v době tatarského pokošení. — Sloky z Voskresenského a Nikonova letopisu. — „Pověst o příchodu Batyjova vojska k Rjazani“. — „Vypravování o Eupatiově Kolovratovi“. — Rozmanitost tonů a rytmů ve shodě s rozmanitostí motivů. 142—152
- Kap. XVIII. Sjednocující politika Moskvy. — Moskva — střediskem politické a církevní správy. — Ivan Danilovič Kalita. — Dimitrij Ivanovič Donský. — Touha po osvobození z mongolského jha. — Sergěj Radoněžský. — Bitva na Kulikově poli. — „Zadonština“. — Vlivy „Slova o pluku Igorově“. — „Vypravování o Mamajově boji“. — „Vypravování o boji knížete Dimitrije Ivanoviče“. — Realism ruské literatury. 153—163
- Kap. XIX. Století XIV.—XV. — Hlavní zjevy náboženského myšlení. — Kolísání a vnitřní boje. — „Poselství“ arcibiskupa novgorodského Vasilije. — „Poselství opata Kyrila“. — Sjednocující úsilí moskevských knížat. — „Vladimírský polychron“. — Byzance a Řím. — Metropolita Isidor a Florentská unie r. 1439. — Mnich Simeon a jeho „Vypravování“ o cestě do Florencie. — Cesty na Východ. — Putování Afanasije Nikitina. 164—172
- Kap. XX. Pád Cařihradu a povznesení Moskvy. — „Pověst o dobytí Cařihradu“. — Příchod jihoslovanských učenců na Rus po pokošení jihoslovanských států Turky. — Pachomij Logofet. — Jeho spisy. — „Vypravování o knížatech Vladimírských. — Povýšení moskevského velikého knížete. — Vliv byzantských hierarchů. 173—180
- Kap. XXI. Ruské kláštery. — Klášterní majetek v hospodářské organizaci ruského feudalismu. — Různé názory na úlohu klášterů. — Spory přívrženců klášterního majetku s odp. rei na sněmu 1503. roku. — Literární činnost Josifa Volockého. — Jeho polemika o klášterním majetku. — Nil Sorskij a závolství „starci“. — Zájem státu v otázce klášterního majetku. — Názory Vassiana Patrikějeva. 181—190
- Kap. XXII. „Pán Veliký Novgorod“. — „Věče“, vládyka, kníže, obchodníci. — Zápas Moskvy s Novgorodem a Pskovem. — Vliv kyjevské tradice na novgorodskou epiku. — Jedna z nejstarších památek novgorodského malířství. — Vznik legendy. — Duchovní hnutí. — Zápas s sektářstvím. — Strigolnici. — Židovstvující. . . 191—199

- Kap. XXIII. Další upevnění moskevské moci. — Velkoruský světový názor. — Ideologie mnicha Filofije: Moskva třetí Řím. — „Vypravování o novgorodské bílé mnišské kápi“. — Politika Moskvy. — Náboženské kvašení. 200—205
- Kap. XXIV. XVI. století. — Snaha o opravu církevních knih. — Činnost Maxima Greka. — Jeho názory a osud. — Spisy Maxima Greka. — Boj za ideál přísného klášterního života bez bohatství a majetku. — „Beseda sv. Sergije a Hermana“..... 206—214
- Kap. XXV. Kritika činnosti duchovenstva „josifljanského“ smýšlení. — Kacířství Baškinovo. — Názory zavolžských starců. — „Slovo o bohách a Lazarovi“. — Mnich Artěmij. — Metropolita Daniel... 215—223
- Kap. XXVI. Ivan IV. později pojmenovaný Hrozný. — První období jeho vlády. — Metropolita Makarij. — „Stohlav“. — Důležité otázky kulturního života. — Druhé období vlády Ivana Hrozného. — Přelom v životě carově. — Zřízení opričniny. — Dobyty Sibiře. 224—232
- Kap. XXVII. Západní vlivy. — Překlady knih. — Překladatelé. — Povznesení cara jako vládce veliké říše. — Moskevský car jediný ochránce světové pravoslavné církve. — Zápas s bojarstvím. — Ivan IV. jako spisovatel a publicista. — Jeho korespondence s Andrejem Kurbským a polemické spisy. 233—242
- Kap. XXVIII. Kníže Andrej Kurbskij a jeho „Historie velikého knížete moskevského“. — Názory Andreje Kurbského. — Ideál „Svaté Rusi“ a moskevská skutečnost. — „Domostroj“. — „Četji Míneji“. — První knihtiskárna a její osud. — „Kniha hodnotí carského rodopisu“. 243—249
- Kap. XXIX. Publicistika v době Ivana Hrozného. — Její zásadní myšlenka. — Car vládce života a smrti. — Spisy Ivana Peresvětova. — Sociální a politický program Peresvětovův. — Jermolaj Erasmus. — „Vypravování o získání císařských odznaků Nabuchodonozorových“. — Překladová literatura románů a pověstí. — „Pověsti o carevně Tamate“. — „Vypravování o Drakulovi“. — „Vypravování o dvanácti snech cara Šachaiši“..... 250—260
- Kap. XXX. Tvorba národní víry v Dobro. — Smysl doby a historické vzpomínky. — Historické písně z doby Hrozného. — O dobytí Kazaňského carství. — O dobytí Sibiře. 261—269
- Kap. XXXI. Smrt Ivana Hrozného. — Feodor Ivanovič. — Boris Godunov. — První samozvanec. — Neklidná doba. — Písně o „neklidné době“. — Michail Skopin Šujskij. — Nejstarší zápisy historických písní. — Písně na vlastenecká témata..... 270—279
- Kap. XXXII. Ústní slovesnost. — Epická tradice. — Historická píseň a bylina. — Cyklisace. — Romantické představy o kijevské době. — Písně o Iljovi Muromcovi. — Písně o Dobryňovi Nikitičovi. — Písně o Aljošovi Popovičovi. 280—295
- Kap. XXXIII. Byliny o Ďukovi Stepanovičovi. — Haličsko-volyňská tendence. — Byliny o Michailu Potykovu. — Zvláštní ráz vypravování v bylinách o Čurilu Plenkovičovi..... 296—304
- Kap. XXXIV. Odraz novgorodského života v epických vypravováních. — Bylina o Slaviku Budimirovičovi. — Bylina o Stavru Godinoviči. — Bylina o Sadkovi, bohatém kupci. — Bylina o hádce dvou vdov. — Byliny o Vasiliji Buslajevičovi. 305—316

Kap. XXXV. Bylina o Danilovi Lovčaninovi. — Bylina o Volhovi a Mikulovi. — Bylina o Rachtovi Ragnozerském. — Bylina o Svjatorogovi bohatýru. — Bylina „Jak vyhnuli bohatýři na Svaté Rusi“. — Bylina o „Čtyřiceti poutníků s poutníkem“. — Bylina o Batygovi a Vasiliji Ignatičovi. — Zvláštnosti zpracování bylin skomorochy. — Bylina „Neuhodnutý sen“.....	317—331
Kap. XXXVI. Znázorňovací stránka bylin. — „Začiny“ a „zakončení“. — Epitheta. — Opakování. — Přirovnání. — Verš bylin.	332—341
Kap. XXXVII. „Duchovní verše“. — Hlavní motivy duchovních veršů, básní. — Báseň o Aleksěji člověku božím. — „Holubičí kniha“. — Báseň o Jegoriji Chrabrém. — Lidové pohádky....	342—347
Kap. XXXVIII. Dynastie Romanovců na Rusi. — Ztročení sedláků a vzpoury. — Písně o Stěnkovi Razinovi. — Západní vliv v Moskvě. — Protopop Avvakum a jeho autobiografie.	348—357
Kap. XXXIX. Západní vlivy prostřednictvím Polska a Bílé Rusi. — Nové literární formy. — Sylabický verš a jeho zvláštnosti. — Překlady. — „Veliké zrcadlo“. — „Rimskija dějanija“. — Povídka „Buove d'Antona“. — Povídka o králi Bruncvíkovi. — Povídka o Vasilovi Zlatovlasém. — Povídka o Apollonovi Tyrském. — Povídka o Jeruslanovi Lazarevičovi.	358—365
Kap. XL. Ruské pověsti XVII. století. — Pověst „Savva Grudeyn“. — „Pověst o Solomonii“. — „Pověst o Jorši Joršovičovi“. — „Pověst o Sěmjakinově soudu“.....	366—373
Kap. XLI. „Pověst o Hoři — Neštěstí“. — Psychologie chudého člověka. — „Pověst o Frolu Skobějevovi“. — Skutečná událost podkladem námětu. — Sblížení literatury s životem prostých lidí. — Cesta k realistické tvorbě.	374—379
Poznámky.....	380—390
Rejstřík.....	391—400